

**Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 10
hallituksen esityksen johdosta laiksi teollisuusinvestointien
veronhuojennuksista**

Eduskunta on 9 päivänä helmikuuta 1982 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistele-
vasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 9
laiksi teollisuusinvestointien veronhuojennuk-
sista.

Investointitoiminnan käynnistämiseksi ja
työllisyyden turvaamiseksi on ryhdytty muun
ohella eräisiin verotuksellisiin toimenpiteisiin.
Osana näitä toimenpiteitä hallitus ehdottaa
säädettyväksi lain investointien veronhuojen-
nuksista.

Hallitus ehdottaa, että vuonna 1982 aloi-
tettavien teollisuusrakennusten sekä niissä käy-
tettävien koneiden ja laitteiden hankintame-
nosta saataisiin tuloverotuksessa tehdä vuotui-
sen poiston enimmäismäärän ylittävä vapaa
poisto sekä kehitysalueella vähentää hankinta-
menon määräinen hankintavaraus jo rakennus-
ten ja koneiden rakentamis- ja tilausaikana.
Tämä nopeutettu ja ennenaikainen vuosikuluk-
si kirjaaminen edellyttää, että teollisuusraken-
nus valmistuu vuoden 1983 lokakuun loppuun
mennessä ja että teolliset koneet ja laitteet
otetaan käyttöön saman vuoden loppuun men-
nessä.

Vapaaseen poisto-oikeuteen ja hankintavara-

Helsingissä 12 päivänä maaliskuuta 1982

ukseen oikeuttavat investoinnit ovat käytän-
nöllisesti katsoen samat kuin vuonna 1978
annetussa laissa eräiden tuotannollisten inves-
tointien hankintamenojen poikkeuksellisesta vä-
hentämisestä verotuksessa. Myös lakiehdotuk-
sen verotusmenettelyä koskevat säännökset vas-
taavat edellä tarkoitetun lain vastaavia sään-
nöksiä.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut
hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuk-
sen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityk-
sen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättä-
nyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen
sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Valiokunta toteaa, että elinkeinoelämän eri
veronhuojennuslakien soveltamisalojen määrit-
tely ei ole yhtenevä. Valiokunta katsoo, että
lainsäädäntöä edelleen kehitettäessä olisi voita-
va päästä eroon tästä määritelmän erilaisuu-
desta.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

*että Eduskunta päättäisi hyväksyä
hallituksen esitykseen sisältyvän laki-
ehdotuksen muuttamattomana.*

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa
ovat ottaneet osaa varapuheenjohtaja J. Laine,
jäsenet Breilin, Hokkanen, Koppanen, Lill-
qvist, Manninen, Martikainen, Melin, Niska-

nen, Rosnell, Sirén, A. Stenbäck, Sutinen ja
Tenhiälä sekä varajäsenet Koskenniemi, Poh-
jala, Poutanen, Puolanne, Surakka, Söderström
ja Tikka.

Vastalauseita

I

Hallituksen esityksessä vapaa poisto-oikeus ja hankintavaraus on rajoitettu koskemaan vain uusia teollisuusrakennuksia sekä niihin sijoitettavia uusia koneita ja laitteita. En voi tältä osin yhtyä valiokunnan mietintöön. Mielestäni uusiin rakennuksiin tulisi rinnastaa peruskorjattavat rakennukset sekä vapaa poisto-oikeus ja hankintavaraus tulisi myöntää myös käytettyinä hankituista koneista.

Teollisuuteen verrattavassa asemassa ovat myös kuorma-autokuljetukset, joilla turvataan teollisuuden raaka-aineen saanti sekä valmiiden tuotteiden siirto tehtaalta tukkuliikkeiden varastoihin tai vientisatamaan. Uusi täysperävau-

nullinen kuorma-auto lisälaitteineen maksaa jo lähes miljoonan. Lisäksi alan yrittäjä joutuu rakentamaan mm. huolto- ja varastorakennuksia. Toiminta voidaan siis täysin rinnastaa pieniin tai keskisuuriin teollisiin yrityksiin. Tämän vuoksi veronhuojennusetuudet tulisi ulottaa myös teollista toimintaa palveleviin investointeihin.

Edellä sanotun perusteella ehdotan,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

teollista toimintaa palvelevien investointien veronhuojennuksista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Teollista toimintaa palvelevien investointien hankintamenojen vapaista poistoista sekä kehitysalueelle tehtävistä teollista toimintaa palvelevista investoinneista myönnettävistä hankintavaruuksista säädetään tässä laissa.

2 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetut veronhuojennukset myönnetään pääasiallisesti tehtaana tai työpapajana *taikka varasto- taikka huoltorakennuksena* käytettävästä uudesta *tai peruskorjattavasta* rakennuksesta, jonka rakentaminen *tai peruskorjaus* on aloitettu vuoden 1982 aikana ja joka valmistuu 31 päivään lokakuuta 1983

mennessä, sekä sanottuun rakennukseen *tai muuhun rakennukseen* käytettäväksi sijoitusta (*poist.*) koneesta ja laitteesta, joka on hankittu 1 päivänä tammikuuta 1982 tai sen jälkeen ja otettu käyttöön vuoden 1983 loppuun mennessä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna koneena tai laitteena pidetään myös kuorma-autoa ja tavarankuljetukseen käytettyä ajoneuvoyhdistelmää lisälaitteineen.

(3 mom. kuten 2 mom. valiokunnan mietinnössä.)

3—11 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 12 päivänä maaliskuuta 1982

Asser Stenbäck

II

Emme ole valiokunnan enemmistön tavoin voineet pitää hallituksen esitystä laiksi teollisuusinvestointien veronhuojennuksista kaikilta

osin perusteltuna. Tämä esitys, joka syntyi hallituksessa äänestyksen jälkeen ja SKDL:n ministerien sitä vastustaessa, antaisi verohel-

potuksia sellaisillekin suurteollisuuden investoinneille, jotka eivät parantaisi työllisyyttä, vaan päinvastoin saattaisivat niitä vähentääkin. Esitys merkitsisi koneiden käytön tulemistä työvoiman käyttöön verrattuna entistä edullisemmaksi.

Kansandemokraattien mielestä erityisesti pientä ja keskisuurta teollisuutta tulee tukea, varsinkin kehitysalueilla sekä kunnissa, joissa on paljon työttömyyttä. Kannatamme myös oikein kohdennettuja teollisuutta ja elinkeinolämää yleensä elvyttäviä toimia.

Emme ole voineet hyväksyä hallituksen laki-

esityksen 3 §:ssä esitettyä teollisuusinvestointien yleistä vapaata poisto-oikeutta. Valikointimattomana toimenpiteenä sillä voi olla enemmän työttömyyttä lisääviä kuin vähentäviä vaikutuksia nykyisessä suhdannevaiheessa. Ehdotamme kyseisen pykälän poistamista, mistä seuraa muutoksia eräisiin muihin pykäliin sekä lain otsikkoon.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

eräiden tuotannollisten investointien hankintamenojen poikkeuksellisesta vähentämisestä verotuksessa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

(Poist.) Kehitysalueelle tehtävistä teollisista investoinneista myönnettävistä hankintavarauksista säädetään tässä laissa.

2 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitettu hankintavarausta myönnetään pääasiallisesti tehtaana tai työpajana käytettävästä uudesta rakennuksesta, jonka rakentaminen on aloitettu vuoden 1982 aikana ja joka valmistuu 31 päivään lokakuuta 1983 mennessä, sekä sanottuun rakennukseen

käytettäväksi sijoitetusta uudesta koneesta ja laitteesta, joka on hankittu 1 päivänä tammi-kuuta 1982 tai sen jälkeen ja otettu käyttöön vuoden 1983 loppuun mennessä.

(2 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)

3 §

(Poist.)

3—10 §

(Kuten 4—11 § valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 12 päivänä maaliskuuta 1982

Helvi Niskanen
Niilo Koskeniemi

Irma Rosnell
Sten Söderström

III

Hallituksen esityksen mukaan vapaa poisto-oikeus koskee teollisuusrakennuksia ja niihin sijoitettavia koneita. Vuonna 1976 uusista teollisuusrakennuksista myönnettävistä veronhuojennuksista säädetty laki (535/76) koski uusia tehdas- ja työpajarakennuksia ja niihin sijoitettavia koneita ja laitteita. Koska veronhuojennukset myönnettiin vain uuteen teollisuusrakennukseen hankituista koneista ja laitteista, jäivät lain vaikutukset suhteellisen kapea-alai-

siksi. Vuonna 1978 säädettyyn lakiin eräiden tuotannollisten investointien hankintamenojen poikkeuksellisesta vähentämisestä verotuksessa (971/78) otettiin sen sijaan määräykset siitä, että huojennukset myönnettiin myös vanhaan teollisuusrakennukseen hankittavista koneista ja laitteista. Todellisen elvytyksen aikaansaamiseksi ja työllisyystilanteen kohentamiseksi tulisi myös nyt säädettyä laki saattaa koskemaan sekä uuteen että vanhaan teollisuus-

rakennukseen hankittavia koneita ja laitteita. Juuri kone- ja laiteinvestointien avulla voidaan nykyisessä tilanteessa ratkaisevasti edesauttaa taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymistä. Erityisesti pienen ja keskisuuren teollisuuden investointeja ajatellen tulisi veronhuojennukset myöntää myös käytettyinä hankittujen koneiden ja laitteiden osalta.

Teollisuusrakennuksella tarkoitetaan hallituksen esityksessä tehdasta tai työpajaa. Käsite on selvästi suppeampi kuin laissa eräitä tuotannollisia investointeja koskevista väliaikaisista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin, jonka mukaan teollisuusrakennuksena pidetään rakennusta tai pysyvää rakennelmaa, jota käytetään tehtaan, työpajana, voima-asemana tai tällaiseen toimintaan välittömästi liittyvänä varastona sekä sanotunlaiseen rakennukseen tai rakennelmaan liittyviä ja siinä harjoitettua toimintaa pääasiallisesti palvelevia toimisto-, sosiaali- tai muita sellaisia tiloja. Uudessa veronhuojennuslaissa tulisikin teollisuusrakennuksen käsite saada yhdenmukaiseksi edellä mainitun lain kanssa.

Hallituksen esityksen mukaan vapaa poisto-

oikeus koskisi investointeja, jotka aloitetaan ja toteutetaan 1.1.—31.12.1982 välisenä aikana sekä investointeja, joiden toteuttamisesta tehdään sitova sopimus mainittuna ajanjaksona, mutta joiden toteutus tapahtuu teollisuusrakennusten osalta 31.10.1983 sekä koneiden ja laitteiden osalta 31.12.1983 mennessä. Koska vähänkin laajemman investoinnin toteuttaminen on varsinkin aikaa vievä toimenpide, tulee mielestämme investointien toteuttamiselle varata riittävän pitkä aika, ainakin vuoden 1984 kesäkuun loppuun saakka.

Hankintavaraus tulee ulottaa koskemaan koko maata eikä ainoastaan kehitysalueita.

Hallituksen esitys rajoittuu koskemaan aikaisempien tukitoimien tavoin ainoastaan teollisuuden investointeja. Kuitenkin työllisyyden hoito edellyttäisi investointitoiminnan edistämistä myös työllistävältä merkitykseltään huomattavien kaupan ja muiden palveluelinkeinojen piirissä.

Edellä esittämämme perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

teollisuusinvestointien veronhuojennuksista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Teollisten investointien hankintamenojen vapaista poistoista sekä (*poist.*) hankintavarauksista säädetään tässä laissa.

2 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetut veronhuojennukset myönnetään (*poist.*) *eräitä tuotannollisia investointeja koskevista väliaikaisista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain (848/80) 3 §:ssä määritellystä* uudesta rakennuksesta, jonka rakentaminen on aloitettu vuoden 1982 aikana ja joka valmistuu *31 päivänä joulukuuta 1983 mennessä, sekä (poist.)* koneesta ja laitteesta, joka on hankittu *1 päivänä tammikuuta 1982 tai sen jälkeen ja otettu käyttöön 30 päivään kesäkuuta 1984 mennessä.* (2 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)

3 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

4 §

Milloin verovelvollinen on ryhtynyt rakentamaan tai rakennuttamaan 2 §:ssä tarkoitettua rakennusta (*poist.*), verovelvollisella on oikeus vähentää rakennuksen rakentamisvuosilta toimitettavissa verotuksissa tilinpäätöksensä tekemänsä hankintavaraukset. Hankintavarausten yhteismäärä ei saa kuitenkaan olla suurempi kuin rakennuksen hankintameno luettavien rakentamista koskevien sitovien tilaussopimusten mukaisten hintojen ja näihin sisällyttämättömien toteutuneiden menojen yhteismäärä.

(2 ja 3 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)

5 §

Jos verovelvollinen on tehnyt sitovan tilauksen (*poist.*) 2 §:ssä tarkoitetuista (*poist.*) koneista ja laitteista, verovelvollinen saa vähentää tilauksen mukaisen hinnan joko kokonaan tai osittain tilausvuodelta ja sitä seuraavilta

koneen tai laitteen käyttöönottovuotta edeltäviltä vuosilta toimitettavissa verotuksissa sa-
nottujen vuosien tilinpäätöksissä tehtynä han-
kintavarauksena.

Verovelvollinen, joka on itse ryhtynyt val-
mistamaan 1 momentissa tarkoitettua (*poist.*)
konetta tai laitetta, saa koneen tai laitteen
käyttöönottovuotta edeltäviltä vuosilta toimi-

tettavissa verotuksissa hankintavarauksena vä-
hentää näinä vuosina toteutuneet (*poist.*) ko-
neen tai laitteen hankintamenoa luettavat val-
mistusmenot.

(3 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)

6—11 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 12 päivänä maaliskuuta 1982

Ulla Puolanne
Matti Hokkanen

Toivo T. Pohjala
Esko J. Koppanen

